

Meddelande om att höja säkerheten i en rörlig värld 2016/17:FPM16

Justitiedepartementet

2016-10-19

Dokumentbeteckning

KOM (2016) 602

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, europeiska rådet och rådet om att höja säkerheten i en rörlig värld - starkare yttre gränser och förbättrat informationsutbyte i kampen mot terrorism

Sammanfattning

Åtgärder för att stärka den europeiska unionens inre säkerhet har varit högt på kommissionens dagordning ända sedan terroristattentaten i Paris i januari 2015. Det aktuella meddelandet är en uppföljning till en rad meddelanden från kommissionen med fokus på insatser för att stärka unionens inre säkerhet, som till exempel Säkerhetsagendan och Migrationsagendan. Med det aktuella meddelandet vill kommissionen föra arbetet för en starkt inre säkerhet ett steg längre. Mot bakgrund av migrationstrycket och de terroristattentat som har drabbat unionen, fokuserar kommissionen sitt meddelande på insatser för starkt gränskontroll och stärkta förutsättningar för Europol att bistå medlemsstaterna i arbetet mot terrorism. Meddelandet innehåller inte några förslag till beslut.

Regeringen välkomnar att kommissionen vill föra arbetet för att stärka unionens inre säkerhet framåt. Arbetet för att stärka säkerheten i EU kräver ett nära och effektivt samarbete inom unionen. Sverige ska bidra till att detta samarbete stärks och utnyttjas till sin fulla potential. Tillgång till och utbyte av information är avgörande för vår förmåga att förhindra terroristbrott. Förslag inom området ska vara effektiva och väl avvägda och samtidigt svara mot och bidra till ett högt skydd för enskildas mänskliga fri- och rättigheter och den personliga integriteten. Regeringen ställer sig positivt till att Sverige bidrar till det gemensamma arbetet i EU:s myndigheter genom att bidra med sekonderad personal. Samtidigt är de kompetenser som efterfrågas sådana

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den europeiska unionens inre säkerhet har varit högt på kommissionens dagordning ända sedan terroristtangenten i Paris i januari 2015. Det aktuella meddelandet är en uppföljning till det meddelande som kommissionen publicerade i april i år om arbetet i den Europeiska unionen för att motverka terrorism och bana väg för en säkerhetsunion (KOM(2016) 230). Meddelandet bygger också vidare på de två tidigare meddelandena En europeisk säkerhetsagenda (KOM(2015) 185) och En europeisk migrationsagenda (KOM(2015) 240).

1.2 Förslagets innehåll

Mot bakgrund av brister i hanteringen av migrationstrycket och de terroristtangenten som har drabbat Europa ser kommissionen behov av en ny ansats för unionens inre säkerhet. Genom meddelandet vill kommissionen föra arbetet för inre säkerhet ett steg längre, utöver det som redan har presenterats i tidigare meddelanden och förslag. Kommissionen redogör för fem nyckelområden för ett utvecklat samarbete för inre säkerhet:

1. Inrättandet av en europeisk integrerad gränsförvaltning och en gemensam gräns- och kustbevakning,
2. Stärkt gränskontroll genom ett in- och utresesystem (EES),
3. Ett europeiskt system för förhandskontroll av viseringsfria tredjelandsmedborgare (EU Travel Information and Authorisation System, ETIAS),
4. Stärkt dokumentsäkerhet för resehandlingar och andra identitetshandlingar,
5. Stärkta förutsättningar för Europol i arbetet mot terrorism.

Meddelandet innehåller inte några förslag till beslut och statusen för de olika områdena skiljer sig åt. Förslaget om en europeisk gräns- och kustbevakning har redan antagits och trädde i kraft den 6 oktober i år. När det gäller inrättandet av ett in- och utresesystem pågår förhandlingar och kommissionen hoppas på ett antagande av rättsakten före årets slut. För ETIAS aviserar kommissionen ett förordningsförslag innan november i år. På området stärkt dokumentsäkerhet hänvisar kommissionen dels till två förslag för att uppdatera utformningen av visum och uppehållstillstånd som nyligen har presenterats, dels till en handlingsplan för dokumentsäkerhet som aviserats till december 2016. För att stärka Europols förutsättningar att bistå medlemsstaterna i kampen mot terrorism ser kommissionen framför sig att i samband med översynen av den rättsliga grunden för Schengens

informationssystem (SIS) utöka Europols tillgång till uppgifter i detta system, men i övrigt anser kommissionen inte att det krävs några förändringar i Europols rättsliga ramverk.

2016/17:FPM16

I samband med inrättandet av den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån avser kommissionen att presentera ett förslag till omfördelning av byråns budget för att möjliggöra ytterligare rekryteringar till byrån redan under innevarande år. Även insatserna för att stärka Europols arbete mot terrorism kan komma att medföra ökade budgetanslag. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att bidra med personal till Europol och till den nya gräns- och kustbevakningsbyråns operationer i Grekland, Italien och Bulgarien.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inte tillämpligt eftersom meddelandet inte innehåller något förslag till beslut. De åtgärder som kan komma att resultera i förslag till ny eller förändrad lagstiftning kommer att behandlas inom ramen för respektive förhandlingsprojekt.

1.4 Budgetära konsekvenser/Konsekvensanalys

Meddelandet innehåller inte något förslag till beslut, men kommissionen aviserar förslag som kan komma att innebära konsekvenser för såväl statens budget som EU-budgeten. Sverige kommer att verka för att kommande förslag finansieras genom omprioriteringar inom EU:s budgetram. De kostnader som kan uppstå för statens budget förväntas kunna hanteras inom givna ramar.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen vill föra arbetet för att stärka unionens inre säkerhet framåt. Arbetet för att stärka säkerheten i EU kräver ett nära och effektivt samarbete inom unionen. Sverige ska bidra till att detta samarbete stärks och utnyttjas till sin fulla potential. Tillgång till och utbyte av information är avgörande för vår förmåga att förhindra terroristbrott. Förslag inom området ska vara effektiva och väl avvägda och samtidigt svara mot och bidra till ett högt skydd för enskildas mänskliga fri- och rättigheter och den personliga integriteten. Regeringen ställer sig positivt till att bidra till det gemensamma arbetet inom ramarna för EU:s myndigheter genom att bidra med sekonderad personal och experter. Samtidigt är de kompetenser som efterfrågas sådana som också behövs i det nationella arbetet och det måste i slutändan vara upp till varje medlemsstat att råda över de nationella resurserna.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

2016/17:FPM16

Medlemsstaternas inställning till meddelandet som helhet är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte tillämpligt eftersom meddelandet inte innehåller något förslag till beslut.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte tillämpligt eftersom meddelandet inte innehåller något förslag till beslut.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

De olika förslagen kommer att tas vidare inom ramen för respektive process, se även avsnitt 1.2 ovan.

4.2 Fackuttryck/termer

ETIAS, EU Travel Information and Authorisation System, europeiskt system för förhandskontroll av viseringsfria tredjelandsmedborgare.

SIS, Schengens informationssystem.

Sekonderad personal, experter som är anställda vid och avlönade av svensk myndighet, men som arbetar vid en EU-myndighet eller annan internationell organisation.